

Formanden: Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede udenrigsminister, for at han kan fremsætte det i dag anmeldte forslag til rigsdagsbeslutning.

Udenrigsministeren (Ole Bjørn Kraft): Jeg skal i dag tillade mig for det høje folketing at forelægge forslag til rigsdagsbeslutning om Danmarks godkendelse af kongeriget Grækenlands og republikken Tyrkiets eventuelle tiltræden af Den nordatlantiske Traktat og en heraf følgende ændring i traktatens artikel 6. Samtidig er det min hensigt at give en redegørelse for en række udenrigspolitiske problemer og derved besvare en række spørgsmål, som medlemmer af det kommunistiske parti har stillet til mig om Danmarks udenrigspolitik.

Under den udenrigspolitiske debat her i tinget i slutningen af maj måned gjorde jeg rede for udviklingen indenfor Atlantorganisationen indtil da. Det vil være naturligt, at jeg i forbindelse med spørgsmålet om Grækenlands og Tyrkiets optagelse i NATO samtidig redegør for de mere betydningsfulde spørgsmål vedrørende samarbejdet mellem Atlantmagterne, som blev drøftet under det nordatlantiske råds møde i Ottawa i september.

Allerede da man i foråret 1949 udarbejdede udkastet til Atlantpagten, var man opmærksom på, at det kunne fremme pagtens formål, om der åbnedes mulighed på et senere tidspunkt for at optage andre europæiske lande i NATO, selvom man dengang ikke fandt det rigtigt at indbyde flere end de oprindelige 12 magter. Derfor formede man pagten således, at deltagerne ved enstemmig beslutning kan opfordre enhver anden suveræn europæisk stat, som er i stand til at fremme forudsætningerne i Atlantpagten og til at bidrage til det nordatlantiske områdes sikkerhed, til at slutte sig til pagten.

Allerede dengang var Grækenlands og Tyrkiets tilknytning til pagten på tale. Disse to landes udsatte beliggenhed, deres vitale betydning for Vestens forsvar gjorde det naturligt, at man overvejede at knytte dem til det øvrige Atlantforsvar under en eller anden form.

Det var på baggrund heraf, at de to lande sidste efterår overfor USA, Frankrig og Storbritannien rejste spørgsmålet om deres optagelse i NATO. På det nordatlantiske

rådsmøde i New York i september i fjor blev spørgsmålet derefter taget op. Rådet kom dengang til det resultat, at det ikke ville være muligt at opfordre Grækenland og Tyrkiet til at slutte sig til Atlantpagten, men foreslog i stedet en ordning, hvorved Grækenland og Tyrkiet blev knyttet til Atlantmagternes militære planlægningsarbejde, forsåvidt angik forsvaret af Middelhavet — en ordning, som Grækenland og Tyrkiet dengang i mangel af bedre tiltrådte.

Det viste sig imidlertid, at denne ordning ikke opfyldte de forventninger, man havde stillet til den. Et samarbejde alene på planlægningens område kunne ikke tilfredsstille Grækenland og Tyrkiet, som med rette gjorde gældende, at der ikke herigennem skabtes en tilfredsstillende løsning af deres sikkerhedsproblemer. De to lande rejste derfor påny spørgsmålet om en ordning, der kunne give dem den ønskede sikkerhed. Ikke mindst i Tyrkiet var følelsen af nødvendigheden heraf meget stærk og rejste i landet en diskussion om Tyrkiets hele stilling.

Under disse omstændigheder foreslog den amerikanske regering i maj måned i det nordatlantiske stedfortræderråd i London, at man optog spørgsmålet om de to landes tiltrædelse af pagten til drøftelse. Sagen blev i stedfortræderrådet gjort til genstand for meget langvarige forhandlinger. Med bistand af militærkomiteens stående udvalg iværksattes en omfattende undersøgelse af de militære og politiske problemer, som spørgsmålet frembød.

Som det vil være tinget bekendt, var Danmark på sagens første stadier imod Grækenlands og Tyrkiets optagelse i det atlantiske fællesskab. Vi undervurderede på ingen måde disse landes berettigede krav om yderligere sikkerhed eller kritiserede, at de søgte den ved optagelse i pagten. Der lå naturligvis heller ikke den ringeste uvenlighed overfor de to folk, som vi nærer både sympati og respekt for. Vi anerkendte fuldtud, at Grækenland og Tyrkiet havde den samme ret til fuld sikkerhed som Danmark; men det forekom os mest naturligt, at deres sikkerhedsproblemer blev løst på anden måde, som f. eks. ved en Middelhavspagt. Vore grunde herfor var bl. a.: de kulturelle bånd, der knytter Grækenland og Tyrkiet til vestmagterne, er nu engang ikke så stærke som de bånd,